

Republika Srbija
VRHOVNI KASACIONI SUD
Kzz 24/12
11.04.2012. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni kasacioni sud, u veću sastavljenom od sudija: Bate Cvetkovića, predsednika veća, Nevenke Važić, Anđelke Stanković, Ljubice Knežević-Tomašev i Veska Krstajića, članova veća, sa savetnikom Vrhovnog kasacionog suda Milom Ristić, kao zapisničarem, u krivičnom predmetu protiv okr. D.N. i dr., zbog krivičnog dela nasilničko ponašanje na sportskoj priredbi ili javnom skupu iz člana 344a. stav 1. Krivičnog zakonika, odlučujući o zahtevu za zaštitu zakonitosti Republičkog javnog tužioca Ktz. 64/12 od 29.03.2012. godine, podignutom protiv pravnosnažne presude Apelacionog suda u Beogradu Kž1 7393/10 od 09.08.2011.godine, u sednici veća održanoj u smislu člana 422. stav 3. Zakonika o krivičnom postupku, u prisustvu okrivljenog D.N. i njegovog branioca adv.D.R. i branioca okr.Z.V., adv.J.A., dana 11.04.2012.godine, doneo je

P R E S U D U

UVAŽAVA SE zahtev za zaštitu zakonitosti Republičkog javnog tužioca Ktz. 64/12 od 29.03.2012. godine, kao osnovan, i utvrđuje da je pravnosnažnom presudom Apelacionog suda u Beogradu Kž1 7393/10 od 09.08.2011.godine, povređen zakon iz člana 369. tačka 1. Zakonika o krivičnom postupku u vezi člana 344a. Krivičnog zakonika u korist okrivljenih D.N. i Z.V.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Višeg suda u Smederevu 2K 185/10 od 25.11.2010. godine, okrivljeni D.N. i Z.V. oglašeni su krivim zbog krivičnog dela nasilničko ponašanje na sportskoj priredbi ili javnom skupu iz člana 344a. stav 1. Krivičnog zakonika, za koje su im izrečene uslovne osude tako što im je utvrđena kazna zatvora u trajanju od po šest meseci, koja se neće izvršiti ukoliko svaki od okrivljenih u roku od jedne godine od dana pravnosnažnosti presude ne učini novo krivično delo i istovremeno su osuđeni na novčane kazne u iznosu od po 100.000,00 dinara, koje je svaki od okrivljenih dužan da plati u roku od 15 dana po pravnosnažnosti presude, a ukoliko okrivljeni izrečenu novčanu kaznu ne plate u ostavljenom roku ista će se izvršiti tako što će se za svakih započelih 1.000,00 dinara novčane kazne odrediti jedan dan kazne zatvora.

Na osnovu člana 89b. Krivičnog zakonika, svakom od okrivljenih je izrečena mera bezbednosti zabrane prisustvovanja određenim sportskim priredbama, tako što se okr. D.N. zabranjuje prisustvovanje svim rukometnim utakmicama ŽRK Ž.J. iz J., a okr. Z.V. se zabranjuje prisustvovanje svim rukometnim utakmicama ŽRK J. iz B. u trajanju od jedne godine od dana pravnosnažnosti presude, koje će se izvršiti tako što su okrivljeni dužni da se neposredno pre početka navedenih rukometnih utakmica lično jave službenom licu u područnoj policijskoj upravi, odnosno policijskoj stanici na području na kojem se svaki okrivljeni zatekao i da borave u njihovim prostorijama za vreme održavanja ovih utakmica, sve pod pretnjom opozivanja uslovne osude.

Istom presudom okrivljeni su obavezani da na ime troškova krivičnog postupka plate solidarno iznos od 4.355,49 dinara i svaki okrivljeni na ime paušala iznos od po 2.000,00 dinara, sve u roku od 15 dana po pravnosnažnosti presude pod pretnjom izvršenja.

Presudom Apelacionog suda u Beogradu Kž1 7393/10 od 09.08.2011. godine, uvažavanjem žalbi branilaca okrivljenih D.N., adv.D.R. i okrivljenog Z.V., adv. J.A. i po službenoj dužnosti, preinačena je presuda Višeg suda u Smederevu K. br. 185/10 od 25.11.2010. godine i okrivljeni D.N. i Z.V., na osnovu odredbi člana 355. tačka 1. Zakonika o krivičnom postupku oslobođeni su od optužbe za navedeno krivično delo, te je odlučeno da troškovi krivičnog postupka padaju na teret budžetskih sredstava suda.

Protiv presude Apelacionog suda u Beogradu KŽ1 br. 7393/10 od 09.08.2011. godine Republički javni tužilac podigao je zahtev za zaštitu zakonitosti zbog povrede krivičnog zakona iz člana 369. tačka 1. ZKP-a, u vezi sa članom 344a. Krivičnog zakonika.

Vrhovni kasacioni sud je održao sednicu veća u smislu odredbi člana 422. stav 3. ZKP-a, u prisustvu okrivljenog D.N. i njegovog branioca adv. D.R. i branioca okr.Z.V., adv. J.A., a u odsustvu uredno obaveštenog Republičkog javnog tužioca i okrivljenog Z.V., na kojoj je razmotrio spise predmeta, sa presudom protiv koje je zahtev podignut i po oceni navoda i predloga u zahtevu, našao:

Zahtev za zaštitu zakonitosti je osnovan.

Osnovano se u zahtevu za zaštitu zakonitosti ukazuje da je pravnosnažnom presudom Apelacionog suda u Beogradu KŽ1 br. 7393/10 od 09.08.2011. godine povređen zakon u korist okrivljenih D.N. i Z.V., iz člana 369. tačka 1. ZKP-a, u vezi člana 344a. KZ.

Iz spisa predmeta proizilazi da je okrivljenima D.N. i Z.V. optužnim predlogom stavljeno na teret i da su prvostepenom presudom oglašeni krivim zbog izvršenja krivičnog dela nasilničko ponašanje na sportskoj priredbi ili javnom skupu iz člana 344a. stav 1. KZ-a, jer su se kao učesnici sportske priredbe u svojstvu trenera rukometnih ekipa, fizički obračunavali za vreme trajanja sportske priredbe. Apelacioni sud u Beogradu u razlozima svoje presude kojom je preinačio prvostepenu presudu i na osnovu odredbe člana 355. tačka 1. ZKP-a okrivljene oslobodio od optužbe za navedeno krivično delo, navodi da okrivljeni kao učesnici sportske priredbe u svojstvu trenera rukometnih ekipa ne mogu biti izvršioci navedenog krivičnog dela, jer učesnici sportskog takmičenja koji po statutu Sportskog saveza imaju svojstvo obaveznog i dozvoljenog učesnika sportskog takmičenja, ne mogu biti ni aktivni ni pasivni subjekt ovog krivičnog dela. Argumente za takav stav drugostepeni sud nalazi u odredbi člana 1. Evropske konvencije o nasilju i nedoličnom ponašanju gledalaca na sportskim priredbama, posebno fudbalskim utakmicama, prema kojoj se kao cilj ove Konvencije određuje sprečavanje i suzbijanje nasilja i nedoličnog ponašanja gledalaca na fudbalskim utakmicama odnosno drugim sporstkim manifestacijama, te u odredbi člana 1. Zakona o sprečavanju nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama RS, kojom je određeno da se tim zakonom utvrđuju mere za sprečavanje nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama, kao i obaveza organizatora i ovlašćenja nadležnih organa u sprovođenju tih mera. Na osnovu tih propisa drugostepeni sud zaključuje da se ponašanje učesnika sportske priredbe - igrača, trenera, sudija reguliše statutom Sportskog saveza i ukoliko dođe do nasilja između ovih učesnika na sportskom terenu onda oni podležu sankcijama predviđenim statutom ili drugim pravnim aktom saveza.

Ovakav stav drugostepenog suda je po nalaženju Vrhovnog kasacionog suda pogrešan.

Odredbom člana 344a. stav 1. KZ („Službeni glasnik RS“ broj 111 od 29.12.2009. godine) propisano je više alternativnih načina izvršenja ovog krivičnog dela, bez ograničenja kruga lica koja mogu biti izvršioci propisanih radnji, pod uslovom da su prisutni na sportskoj priredbi. Prvi od zakonom propisanih alternativnih načina izvršenja ovog krivičnog dela, kao izvršioca označava onog „ko fizički napadne ili se fizički obračunava sa učesnicima sportske priredbe ili javnog skupa“, a upravo za taj način izvršenja predmetnog krivičnog dela okrivljeni N. i V. prvostepenom presudom oglašeni su krivim. Odredbom člana 2. stav 4. Zakona o sprečavanju nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama („Službeni glasnik RS“ broj 67/2003, 101/2005, 90/2007, 72/2009 i 111/2009) učesnicima sportske priredbe smatraju se sva lica prisutna na sportskoj priredbi. Dakle, izvršilac krivičnog dela iz člana 344a. stav 1. KZ-a učinjenog na način utvrđen prvostepenom presudom (fizičkim napadom ili fizičkim obračunavanjem) može biti svako ko na sportskoj priredbi prema bilo kom prisutnom licu, odnosno učesniku te priredbe preduzme tu radnju izvršenja, bez obzira u kom svojstvu joj prisustvuje.

Pogrešan je stav apelacionog suda iznet u presudi čija se zakonitost osporava da igrači, treneri i sudije kao učesnici sportske priredbe ne mogu biti ni aktivni ni pasivni subjekt ovog krivičnog dela, jer iz zakonskog opisa bića krivičnog dela iz člana 344. stav 1. KZ proizilazi da se i oni smatraju licima prisutnim na sportskoj priredbi.

Kada su u pitanju pravni akti Sportskog saveza na koje se drugostepeni sud u svojoj odluci poziva, prema odredbi člana 36. Zakona o sportu („Službeni glasnik RS“ broj 52/96 i 101/2005) koji je važio u vreme izvršenja krivičnog dela, a i prema odredbi člana 102. Zakona o sportu koji je stupio na snagu nakon izvršenja krivičnog dela („Službeni glasnik RS“ broj 24/2011 i 99/2011), granski sportski savezi svojim aktima utvrđuju sportska pravila u odgovarajućoj grani sporta. Između ostalog tim pravilima utvrđuju se i mere za sprečavanje negativnih pojava u sportu kao i disciplinski postupak i disciplinske sankcije za kršenje utvrđenih pravila. Konkretno, odredbom člana 35. Statuta Rukometnog saveza Srbije propisano je da svi članovi Rukometnog saveza Srbije koji postupe suprotno odredbama Statuta i drugih opštih akata Rukometnog saveza Srbije podležu disciplinskoj odgovornosti i mogu im se izreći disciplinske sankcije u postupku i po pravilima propisanim disciplinskim pravilnikom Rukometnog saveza Srbije.

Evropski sporazum o nasilju i nedoličnom ponašanju gledalaca na sportskim priredbama, posebno na fudbalskim utakmicama („Službeni list SFRJ“ – Međunarodni ugovori br. 9/90) na koji se sud u svojoj odluci poziva, predstavlja pravni okvir kojim se obavezuju države potpisnice da u okviru svojih ustavnih odredbi, preduzmu odgovarajuće mere za sprovođenje odredbi sporazuma, s tim što se navedeni sporazum odnosi samo na jedan segment nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama – nasilje gledalaca. Zakon o sprečavanju nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama („Službeni glasnik RS“ br. 67/2003, 101/2005, 90/2007, 72/2009 i 111/2009), utvrđuje mere za sprečavanje nasilja i nedoličnog ponašanja svih lica prisutnih na sportskoj priredbi, dakle šire postavlja krug lica na koja se odnosi, što ovaj zakon ne čini suprotnim odredbama Evropskog sporazuma. Navedeni zakon propisuje u članu 23. prekršajnu odgovornost fizičkih lica za prekršaje učinjene na sportskoj priredbi, ali ni jedan od propisanih prekršaja ne obuhvata radnje za koje su optuženi okrivljeni D.N. i Z.V., već je fizički napad i fizičko obračunavanje između lica prisutnih na sportskoj priredbi propisano sa ostalim alternativnim radnjama, odredbom člana 344. stav 1. KZ kao krivično delo.

Primena krivičnog zakona u pogledu ocene ko može biti izvršilac krivičnog dela iz člana 344. stav 1. KZ, a zatim i da li postoji ovo krivično delo, nije isključena time što su neka od lica prisutna na sportskoj priredbi prethodno kažnjena za disciplinski prekršaj propisan odgovarajućim pravnim aktima sportskog saveza.

Imajući u vidu napred navedeno, proizilazi da odredbe Evropskog sporazuma kao i odredbe Zakona o sprečavanju nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama ne isključuju primenu odredbe člana 344a. Krivičnog zakonika na sva lica prisutna na sportskoj priredbi koja izvrše bilo koju od alternativno propisanih radnji izvršenja predmetnog krivičnog dela, zbog čega je neprihvatljiv zaključak drugostepenog suda koji iz kruga lica koja mogu biti izvršioc i ovog krivičnog dela isključuje sva druga lica prisutna na sportskoj priredbi, osim gledalaca.

Stoga, Vrhovni kasacioni sud je utvrdio da je drugostepenom presudom učinjena povreda krivičnog zakona iz člana 369. tačka 1. ZKP-a u vezi člana 344a. stav 1., KZ u korist okrivljenih D.N. i Z.V., pa je sud donošenjem deklarativne presude, samo utvrdio povredu zakona u korist okrivljenih, ne dirajući u pravosnažnu sudsku odluku protiv koje je zahtev za zaštitu zakonitosti podignut.

Sa iznetih razloga, Vrhovni kasacioni sud je uvažio kao osnovan zahtev za zaštitu zakonitosti i na osnovu odredbe člana 30. stav 1. Zakona o uređenju sudova („Službeni glasnik RS“ broj 116/08), člana 24. stav 7. ZKP, a primenom člana 425. stav 1. i 2. ZKP, odlučio kao u izreci ove presude.

Zapisničar-savetnik

Predsednik veća

Mila Ristić,s.r.

sudija

Bata Cvetković,s.r.